

Uitvoeringsprogramma Algemene voorzieningen 2025-2027
visie sociaal domein Dordrecht 2030

Inleiding

We willen een goed aanbod van algemene, sociale voorzieningen. Voorzieningen waar inwoners elkaar ontmoeten in hun vrije tijd. Ook gaat het om voorzieningen waar inwoners kunnen binnenlopen met een kleine of grote hulpvraag. Hulp waarvoor geen indicatie of beschikking nodig is en die voor iedereen toegankelijk is. Als definitie van een algemene voorziening gebruiken we de omschrijving van de Rijksoverheid: *een algemene voorziening is vrij toegankelijk, zonder voorafgaand onderzoek naar persoonlijke omstandigheden*. Concrete voorbeelden zijn buurthuizen, jeugdgezondheidszorg en Dordrecht Sociaal, maar ook sport-, speeltuin-, muziek- en scoutingverenigingen. We spelen als gemeente niet in alle algemene voorzieningen een rol. Bijvoorbeeld bij initiatieven van vrijwilligers en particulieren.

Komende jaren werken we aan vijf actielijnen:

1. Het maken van keuzes;
2. Het stimuleren van samenwerking;
3. Meerjarig subsidiëren en inkopen;
4. Vindplaats gericht werken;
5. Het invoeren van een eigen bijdrage.

Uitgangspunten

In de visie sociaal domein zijn algemene voorzieningen de derde cirkel, tussen ‘elkaar helpen’ en ‘specialistische hulp’. In dit uitvoeringsprogramma beschrijven we hoe we uitvoering willen geven aan deze cirkel. Algemene voorzieningen dragen bij aan een sterk, sociaal Dordrecht. De uitgangspunten uit de integrale sociale visie zijn bepalend voor dit programma:

- **Bestaanszekerheid is de basis:** Het hebben van ruimte, zowel letterlijk (wonen) als figuurlijk (financieel en mentaal), is een belangrijke voorwaarde om eigen problemen te (h)erkennen, deze te kunnen dragen en hiermee aan de slag te gaan. Bestaanszekerheid is erg belangrijk en vormt de basis waarop gebouwd kan worden.
- **Dordtenaren helpen elkaar zoveel mogelijk:** Door inwoners te stimuleren elkaar te ondersteunen, kunnen we de druk op specialistische hulp verlagen. Vrijwilligers en mantelzorgers spelen hierin een belangrijke rol.
- **Voldoende aanbod aan algemene voorzieningen:** Een breed aanbod van basisvoorzieningen zorgt ervoor dat inwoners met diverse hulpvragen niet direct specialistische hulp nodig hebben.
- **Tijdige toegang tot passende specialistische hulp:** Als basisvoorzieningen niet toereikend zijn, zorgen we voor snelle en adequate specialistische hulp onder het motto: ‘zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig’.

- **Investeren in preventie en vroegsignalering:** We willen zware hulp voorkomen door tijdig in te grijpen en ons te richten op oorzaken zoals armoede en mentale problemen, met behoud van privacy en autonomie.

- **Normaliseren:** Problemen minder medisch benaderen en kijken naar wat inwoners, samen met hun omgeving, zelf kunnen oplossen. Dit vermindert de druk op specialistische hulp.

- **Meer integraliteit:** Hulpverleners bekijken zowel de persoonlijke situatie als de bredere context. Dit leidt tot oplossingen die oorzaken aanpakken en verkort wachtlijsten.

- **Samenwerking met partners:** Een sterk sociaal Dordrecht vereist samenwerking tussen formele en informele partners, met wederzijds vertrouwen en duidelijke afspraken.

- **Differentiatie in uitvoering:** We bieden maatwerk per wijk en buurt en richten ons op moeilijk bereikbare groepen, zoals anderstaligen en laaggeletterden.

Concrete maatregelen

1. Het maken van keuzes

Het sociaal domein kent veel initiatieven die inwoners helpen bij een hulpvraag. Daarnaast financieren we als gemeente veel organisaties die in het sociaal domein actief zijn. Het is niet mogelijk om als gemeente al die initiatieven financieel te (blijven) ondersteunen. Tegelijkertijd hebben we algemene voorzieningen hard nodig om in te zetten op preventie en vroegsignalering. Dit vraagt om keuzes in dat wat we als gemeente wel of niet mede mogelijk maken. Dit begint met een overzicht van het huidige aanbod aan algemene voorzieningen. Maar ook om een beeld van specialistische hulp dat als algemene voorziening effectiever ingezet kan worden en welke voorzieningen in eerste instantie onder de eigen verantwoordelijkheid van inwoners vallen. Het omzetten van specialistische hulp (Wmo en jeugdhulp) naar een algemene voorziening is opgenomen in het uitvoeringsprogramma 'specialistische hulp'.

Het maken van keuzes				
	Wat willen we bereiken?	Wat zijn de beoogde resultaten?	Wat gaan we hiervoor doen? (welke activiteiten)	Wat is het tijdspad?
   	We willen gericht investeren in algemene voorzieningen zonder dubbelingen.	Efficiëntere inzet van algemene voorzieningen.	We stellen een kaart op per wijk van alle voorzieningen waar de gemeente een rol in speelt via een subsidie of opdracht.	Q3 2025
			We stellen criteria op, mede aan de hand van de visie, gebiedsprogramma's en data over gebruik (zowel openbaar als van partners) welke voorzieningen waar nodig zijn en de ambities per soort voorziening. Dit verwerken we in de bestaande opdrachten en subsidies.	Q1 2026
			In een eerste ronde van doorlichting van bestaande subsidies is al een schifting gemaakt om eventuele dubbele opdrachten te stoppen.	Q3 2026
 	We willen dat inwoners waar mogelijk geholpen worden via een algemene voorziening.	Meer gebruik van algemene voorzieningen t.o.v. specialistische hulp Het aandeel kosten voor algemene voorzieningen stijgt t.o.v. het aandeel kosten voor specialistische hulp.	Zie uitvoeringsprogramma Specialistische hulp	Zie uitvoeringsprogramma Specialistische hulp

2. Het stimuleren van samenwerking

Binnen de samenwerkingsketens van het sociaal domein zien we kansen om meer samen op te trekken om kennis te delen (integraliteit) én om afspraken te maken wie waar op inzet (differentiatie). Juist ook de uitvoeringsprogramma's van 'specialistische hulp' (specialisten) en 'elkaar helpen' (vrijwilligers en

mantelzorgers) vervullen hierin een belangrijke rol. Andere aanknopingspunten liggen er met de onderwijsvisies voor het basis- en voortgezet onderwijs en de sportvisie en de nota publieke gezondheid.

Het stimuleren van samenwerking				
	Wat willen we bereiken?	Wat zijn de beoogde resultaten?	Wat gaan we hiervoor doen? (welke activiteiten)	Wat is het tijdspad?
 	We willen dat inwoners beter geholpen kunnen worden door te investeren op de kennis bij professionals over andere voorzieningen	Meer samenwerking tussen partners	In de subsidieregeling sociaal domein voegen we de voorwaarde tot samenwerking toe. We voeren tijdens accountgesprekken met partners het gesprek over hun samenwerking met andere partners. We starten met een gezamenlijke subsidietafel rondom jeugdpreventie en opvoedondersteuning. Deze partners ontvangen één budget, waarvoor zij één plan indienen.	Reeds gebeurd Continu Q4 2026
  	We willen de samenwerking tussen betaalde professionals en vrijwilligers initiatieven versterken.	Het probleemoplossend vermogen van inwoners neemt toe.	We gebruiken de accountgesprekken van subsidies en opdrachten om formele en informele organisaties aan elkaar te koppelen. We faciliteren bijeenkomsten die vrijwilligers en betaalde professionals samenbrengen. Zie uitvoeringsprogramma 'elkaar helpen'.	Q4 2025
   	We willen de samenwerking bevorderen tussen zorg en het sociaal domein.	Minder verwijzingen naar specialistische hulp.	We geven uitvoering aan de bestaande programma's kansrijke start, leefstijlzorg, welzijn op recept, POH jeugd en inclusieve kinderopvang. We evalueren en herijken deze programma's. We starten met het nieuwe programma GelijkGezond.	Q4 2025

3. Meerjarig subsidiëren en inkopen

Door meer zekerheid te bieden aan partners in het sociaal domein, kunnen ook meer langetermijn afspraken en doelen gerealiseerd worden. Vanuit die gedachte geven we partners die we als gemeente financieren, zicht op meerjarige inkomsten vanuit subsidie of opdracht. Dit betreft niet alleen partners die vallen onder dit uitvoeringsprogramma, maar ook de partners die onder de andere uitvoeringsprogramma's werkzaamheden verrichten.

Meerjarig subsidiëren en inkopen				
	Wat willen we bereiken?	Wat zijn de beoogde resultaten?	Wat gaan we hiervoor doen? (welke activiteiten)	Wat is het tijdspad?
    	We willen de administratieve lasten van subsidiepartners verlagen en op die manier ook bouwen aan vertrouwen.	Het aanvragen en behandelen van een subsidieaanvraag neemt minder tijd in beslag.	We maken met vijf subsidies met een projectmatig karakter meerjarige afspraken. We evalueren de pilots van meerjarig subsidiëren. (voetnoot: Binnen het Dordts Leerprogramma en het project maatschappelijke dienstdad is hier mee gestart.)	Reeds gestart Q4 2025

4. Vindplaatsgericht werken

Door zichtbaar te zijn in de stad, kom je problematiek eerder op het spoor (vroegsignalering) en breng je expertise makkelijker in de leefwereld van inwoners (normaliseren). Hier ligt ook een kans door in te zetten op sleutelfiguren in de buurt of op de vereniging (uitvoeringsprogramma 'elkaar helpen'). Tegelijkertijd moeten we ervoor waken dat niet elke laagdrempelige ontmoetingsplek een vindplaats van problematiek wordt. Want activiteiten die de sociale cohesie bevorderen, kunnen ook een doel op zichzelf zijn.

Vindplaatsgericht werken				
	Wat willen we bereiken?	Wat zijn de beoogde resultaten?	Wat gaan we hiervoor doen? (welke activiteiten)	Wat is het tijdspad?
  	We willen dat medewerkers van algemene voorzieningen vindbaar zijn in de wijken en online, waarbij de gehele stad 'gedekt' is	Meer bekendheid van algemene voorzieningen	Alle medewerkers van algemene voorzieningen zijn getraind in de logische vindplaatsen van hun wijk/gebied. Dordrecht Sociaal, met hun buurt- en jongerenwerkers, lopen hierin voorop. Samen met hen maken we een plan hoe we medewerkers van andere voorzieningen deze specifieke kennis bij kunnen brengen.	Q1 2026
		Hogere concentratie van algemene voorzieningen op fysieke plekken in wijken	We maken een analyse van fysieke vindplaatsen, Dit doen we aan hand van de voorzieningenmonitor en het overzicht van algemene voorzieningen.	Q2 2025
			Op basis van deze analyse maken we logische verbindingen en faciliteren we deze waar nodig. De uitkomst bespreken we met stakeholders.	Q1 2026

5. Het invoeren van een eigen bijdrage

Om voorzieningen betaalbaar te houden, kan het redelijk zijn een bijdrage te vragen als vergoeding voor de kosten. Wel hoort er aandacht te zijn voor de draagkracht van inwoners die van een voorziening gebruik willen maken. Tevens kijken we naar de wettelijke mogelijkheden. Kosten kunnen drempelverhogend werken en daarmee juist het effect van een voorziening tegenwerken. Deze actielijn loopt dan ook in het verlengde van het uitvoeringsprogramma 'bestaanszekerheid'.

Het invoeren van een eigen bijdrage				
	Wat willen we bereiken?	Wat zijn de beoogde resultaten?	Wat gaan we hiervoor doen? (welke activiteiten)	Wat is het tijdspad?
	We willen dat algemene voorzieningen financieel beschikbaar zijn en blijven	(Meer) algemene voorzieningen waarbij een eigen bijdrage wordt gevraagd op basis van inkomen.	We onderzoeken welke voorzieningen geschikt zijn om een eigen bijdrage te vragen. Hierin wordt meegenomen hoe mensen met een laag inkomen ontzien kunnen worden (zie uitvoeringsprogramma bestaanszekerheid). We brengen de juridische risico's in kaart om bestuurlijk een goede afweging te maken. Na het onderzoek implementeren we, waar mogelijk, de eigen bijdrage.	Per voorziening kan het moment van implementatie verschillen.

Koppeling sociaal en fysiek

De integrale visie sociaal domein bevat een breed scala aan onderwerpen. Maar daarmee mogen we niet de illusie hebben de volledige leefwereld van de inwoner in beeld te hebben. Een groot deel van die leefwereld bevindt zich namelijk ook in het fysieke domein: de directe buitenomgeving van iemand. Binnen de gemeentelijke organisatie, maar ook met diverse partners in de stad, vinden daarom gesprekken plaats om de sociale en fysieke werelden bij elkaar te brengen. Zodat bij projecten in de openbare ruimte, zoals het vervangen van een riool of het verduurzamen van een complex, ook oog is voor de sociale impact van dergelijke wijzigingen. En andersom, dat bij de beschikbaarheid van sociale voorzieningen ook de toegankelijkheid wordt meegenomen in de afwegingen. Het is voor nu nog te vroeg om concrete acties uit deze gesprekken mee te nemen in de uitvoeringsprogramma's, maar in de volgende periode van de uitvoeringsprogramma's is hier meer over te vinden.

Monitoring en financiën

Thema	Wat willen we bereiken?	Huidige situatie	Bron
Maken van keuzes	Efficiënter gebruik van algemene voorzieningen.	Onbekend aantal algemene voorzieningen	Subsidieaanvragen en opdrachten
	Het aandeel kosten voor algemene voorzieningen stijgt t.o.v. het aandeel kosten voor specialistische hulp.	30/70 - 2024	Gemeentelijke begroting
Stimuleren van samenwerking	Meer samenwerking tussen partners.	Onbekend	Subsidieaanvragen
	Het probleemoplossend vermogen van inwoners neemt toe.	94% - 2021	OCD
	Minder verwijzingen naar specialistische hulp.	Zie specialistische hulp	Zie specialistische hulp
Meerjarig subsidiëren en inkopen	Het aanvragen van een subsidieaanvraag kost minder tijd.	Kwalitatief	Onderdeel van evaluatie
	Het behandelen van een subsidieaanvraag kost minder tijd	Kwalitatief	Interne informatie
Vindplaatsgericht werken	Meer bekendheid van algemene voorzieningen	Verschilt per voorziening - 2023	OCD
	Hogere concentratie van algemene voorzieningen op fysieke plekken in wijken.	Onbekend	Wordt aan gewerkt
Invoeren van een eigen bijdrage	(meer) algemene voorzieningen vragen een eigen bijdrage op basis van inkomen.	1 pilot	Verordening

De meerjarenbegroting 2024-2027 van de gemeente Dordrecht dient als financieel kader voor de Visie sociaal domein Dordrecht 2030 en daarmee ook voor dit uitvoeringsprogramma. Binnen het programma Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht is voor 2025 circa 33,5 miljoen begroot voor algemene voorzieningen (aflopend naar circa 27,1 miljoen in 2027). Het merendeel van dit geld gaat naar Dordrecht Sociaal (sociale wijkteams, buurtwerk en jongerenwerk) en Jong JGZ (jeugdgezondheidszorg).